

רבי יוסי ורבי יצחק הוו אזלי באורחא, אמר רבי יוסי לרבי יצחק, כתיב (ישעיה נח) וקראת לשבת ענג לקדוש יי' מכבד וגו', וכבדתו מעשות דרכיה שפיר. אבל ממצוא חפצך ודבר דבר מה הוא. ומאי גריעותא הוא לשבת. אמר ליה, ודאי גריעותא הוא, דלית לך מלה ומלה דנפיק מפומיה דבר נש, דלית לה קלא, וסלקא לעילא, ואתער מלה אחרא. ומאי הוא. ההוא דאקרי חול, (לעילא) מאינאן יומין דחול. וכד אתער חול ביומא קדישא, גריעותא הוא לעילא ודאי. וקודשא בריה הוא וכנסת ישראל שאלי עליה, מאן הוא דבעי לאפרשא זווגא דילן. מאן הוא דבעי חול הכא. עתיקא קדישא לא אתחזי, ולא שריא על חול.

בגין כך, הרהור מותר. מאי טעמא. בגין דהרהור לא עביד מדי ולא אתעביד מניה קלא, ולא סליק. אבל לבתר דאפיק מלה מפומיה, ההוא מלה אתעביד קלא, ובקע אורין ורקיעין, וסלקא לעילא, ואתער מלה אחרא. ועל דא ממצוא חפצך ודבר דבר כתיב. ומאן דאפיק מלה קדישא מפומיה, מלה דאורייתא, אתעביד מניה קלא, וסליק לעילא, ואתערו קדושי מלכא עלאה, ומתעטרין ברישיה, וכדין אשתכח חדותא לעילא ותתא. אמר ליה, ודאי הכי הוא. והא שמענא מלה. אבל מאן דשארי בתעניתא בשבתא, עביד גריעותא לשבת, או לא. אי תימא דלא עביד גריעותא, הא סעודתי דמהימנותא בטיל מניה, ועונשיה סגי, הא חדותא דשבת בטיל מניה.

אמר ליה, מלה דא שמענא, דדא הוא דאשגחן עליה מלעילא, מכל בני

רבי יוסי ורבי יצחק היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי לרבי יצחק, כתוב (ישעיה נח) וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכבד וגו', וכבדתו מעשות דרכיה - יפה. אבל ממצוא חפצך ודבר דבר מה זה? ומה חסרון הוא לשבת?

אמר לו, ודאי שזהו חסרון, שאין לך דבור ודבור שיוצא מפיו של אדם שאין לו קול, ועולה למעלה ומעורר דבור אחר. ומה הוא? אותו שנקרא חל, (למעלה) מאותם ימים של חל וכשמתעורר חל ביום קדוש, ודאי זהו חסרון למעלה, והקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל שואלים עליו: מי הוא שרוצה להפריד הזווג שלנו? מי הוא שרוצה חל כאן? העתיק הקדוש לא נראה, ולא שורה על חל.

משום כך הרהור מותר. מה הטעם? משום שהרהור לא עושה דבר ולא נעשה ממנו קול, ולא עולה. אבל אחר שהוציא דבור מפיו, אותו דבור נעשה קול, ובקע אורים ורקיעים, ועולה למעלה ומעורר דבר אחר, ועל כן כתוב ממצוא חפצך ודבר דבר. ומי שמוציא דבור קדוש מפיו, דבר תורה, נעשה ממנו קול ועולה למעלה, ומתעוררות קדשות המלך העליון ומתעטרות בראשו, ואז נמצאת שמחה למעלה ולמטה.

אמר לו, ודאי כך הוא, והרי שמענו את הדבר. אבל מי ששרוי בתענית בשבת, עושה חסרון לשבת או לא? אם תאמר שלא עושה חסרון, הרי סעודת האמונה בטל ממנו וענשו רב, הרי שמחת השבת בטל ממנו.

אמר לו, דבר זה שמעתי, שזהו שמשגיחים עליו מלמעלה מכל בני העולם, משום שהיום הזה